

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius

bendrasisd@vrm.lt

Siunčiama el. paštu

PASTABOS IR KLAUSIMAI

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 2, 4, 11, 21, 26, 28, 33, 35, 36, 40, 43, 44, 44¹, 44², 45¹, 46, 49, 49⁴, 50, 53, 54, 56, 57, 57¹, 58, 60, 61, 61¹ 62, 63, 63¹, 92, 94, 95, 103 IR 103¹ STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

2022 m. balandžio 8 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija pateikė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. ix-2206 2, 4, 11, 21, 26, 28, 33, 35, 36, 40, 43, 44, 44¹, 44², 45¹, 46, 49, 49⁴, 50, 53, 54, 56, 57, 57¹, 58, 60, 61, 61¹ 62, 63, 63¹, 92, 94, 95, 103 ir 103¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) nuomonei pateikti.

Asociacija FINTECH HUB LT (toliau – Asociacija), sveikina Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją su iniciatyva supaprastinti užsieniečių relokacijos ir leidimo gyventi procedūras. Pastebėtina, kad Lietuvoje egzistuoja tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumas, o dabartinis reguliavimas sukelia didelę biurokratinę ir administracinę naštą, kuri atgraso užsienio darbuotojus atvykti į Lietuvą ir stiprinti jos ekonominę padėtį. Manome, kad Projekto pakeitimais užsieniečiams bus pagerinamos sąlygos lengviau ir greičiau integruotis į Lietuvos užimtumo sistemą.

Asociacija pritaria tam tikriems pasiūlymams ir papildymams, įvertino Projektą ir teikia žemiau nurodytus klausimus ir pastabas.

Numatytas pakeitimas	Klausimas ir (ar) pastaba
1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Aukšta profesinė kvalifikacija – kvalifikacija, kurią liudija aukštojo mokslo diplomas arba ne mažiau kaip trijų metų profesinė patirtis per pastaruosius septynerius metus, lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacijai ir kuri yra būtina informacinių technologijų ir ryšių technologijų paslaugų srities vadovams ir informacinių technologijų specialistams darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį arba darbo sutartyje nurodytai profesijai ar sektoriui arba ne mažiau kaip penkerių metų profesinė patirtis, lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacijai, ir kuri yra būtina profesijai ar sektoriui, nurodytam	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Aukšta profesinė kvalifikacija – kvalifikacija, kurią liudija aukštojo mokslo diplomas arba ne mažiau kaip trijų metų profesinė patirtis per pastaruosius septynerius metus, lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacijai ir kuri yra būtina informacinių, finansinių technologijų, profesinių paslaugų elektros ir ryšių technologijų paslaugų srities vadovams ir informacinių technologijų ir ryšių technologijų sričių specialistams <...>.“ Pastaba: Siūlome praplėsti subjektų ratą specialistais, turinčiais kvalifikaciją finansinių technologijų

<p>darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį arba darbo sutartyje.“</p>	<p><i>ir profesinių paslaugų elektros srityse, dėl Lietuvoje esančio poreikio šios kvalifikacijos darbuotojams.</i></p>
<p>3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 11 straipsnį 5¹ dalimi: „5¹. Užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą laikinai gyventi kaip ketinančiam dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą (toliau – kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduota Europos Sąjungos mėlynoji kortelė) teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje metu gali vykdyti laikiną veiklą, tiesiogiai susijusią su darbdavio verslo interesais ir profesinėmis užsieniečio pareigomis, numatytomis užsieniečio darbo sutartyje, įskaitant dalyvavimą vidaus ar išorės verslo susitikimuose, konferencijose ar seminaruose, derybose dėl verslo sandorių, pardavimo arba rinkodaros veiklą, verslo galimybių tyrimą arba dalyvavimą mokymuose ir mokymąsi.“</p>	<p>Klausimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kodėl ši dalis taikoma tik asmenims ketinantiems dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (mėlynosios kortelės pagrindu), o kitos formos leidimą turintiems asmenims netaikoma? 2. Kodėl ši dalis taikoma tik asmenims turintiems Europos Sąjungos valstybės narės leidimą, o ne platesnio subjektų rato, pavyzdžiui, valstybėms esančioms Šengeno erdvėje? 3. Koks 11 straipsnio 5¹ dalies tikslas, atsižvelgiant į tai, kad tiek pagal šią dalį ir 11 straipsnio 5 dalį, užsienietis gali dirbti ne daugiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį?
<p>9 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 35 straipsnio 1 dalies 16 punkto a papunktį ir jį išdėstyti taip: „a) yra bausti už leidimą dirbti nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo nuostatas ir nuo dienos, kurią skirta bauda sumokėta ar įpareigojimas įvykdytas, praėjo mažiau kaip vieneri metai arba per pastaruosius 5 metus yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl Lietuvos Respublikoje nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbo. Taip pat, kai darbdavio, kuris įsipareigoja įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį, arba vieno iš darbdavių, kuris įsipareigoja įdarbinti užsieniečių pagal darbo keliems darbdaviams sutartį, kai dėl leidimo laikinai gyventi kreipiamasi pagal šio Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 4 ar 4¹ punktą, priimančiosios įmonės, įsteigtos Lietuvos Respublikoje, į kurią užsienietis perkeliamas įmonės viduje, ar priimančiojo subjekto vadovas ar vadovo įgaliotas asmuo buvo bausti už leidimą dirbti nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus pagal Užimtumo įstatymo nuostatas ir (arba) buvo skirta administracinė nuobauda</p>	<p>9 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 35 straipsnio 1 dalies 16 punkto a papunktį ir jį išdėstyti taip: „a) yra bausti už leidimą dirbti nelegalų darbą, nedeklaruotą darbą (išskyrus mažareikšmį) <...>“.</p> <p>Pastaba: <i>Praktikoje yra pastebima situacija, kai nedeklaruotas darbas konstatuojamas už formalius pažeidimus, pavyzdžiui, 5 minučių nedeklaruotas darbas būtų laikomas Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 58 straipsnio pažeidimu. Pagal dabartinį reguliavimą, nubaustas subjektas nebetenka teisės naudotis užsieniečių pajėgumais, o tai tam tikruose sektoriuose gali reikšti įmonės bankrotą. Asociacijos manymu, tokio reguliavimo padariniai yra neproporcingai dideli, todėl siūlome šios Projekto dalies netaikyti asmenims nubaustiems už mažareikšmį pažeidimą.</i></p>

<p>pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą, ir nuo dienos, kurią skirta bauda sumokėta ar įpareigojimas įvykdytas, praėjo mažiau kaip vieneri metai;“.</p>	
<p>10 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas 3. Pakeisti 36 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) darbdavys – apie darbo sutarties su užsieniečiu, turinčiu leidimą laikinai gyventi, nutraukimą, apie užsieniečio neatvykimą ar neįdarbinimą, jeigu nuo darbdavio nurodytos dienos, kai užsienietis turėjo atvykti į Lietuvos Respubliką, praėjo daugiau kaip 10 dienų, arba apie užsieniečio, priimto dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, darbo užmokesčio dydžio sumažėjimą, jeigu darbo užmokesčio dydis tampa mažesnis, negu nustatytas šio Įstatymo 44¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte arba darbo funkcijos keitimą;“.</p>	<p>10 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas 3. Pakeisti 36 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) darbdavys – apie darbo sutarties su užsieniečiu, turinčiu leidimą laikinai gyventi, nutraukimą, apie užsieniečio neatvykimą ar neįdarbinimą, jeigu nuo darbdavio nurodytos dienos, kai užsienietis turėjo atvykti į Lietuvos Respubliką, praėjo daugiau kaip 10 dienų, arba apie užsieniečio, priimto dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, darbo užmokesčio dydžio sumažėjimą, jeigu darbo užmokesčio dydis tampa mažesnis, negu nustatytas šio Įstatymo 44¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte arba darbo funkcijos keitimą;“. Pastaba: <i>Asociacija nemato įstatyminio pagrindo dėl ko reikėtų informuoti apie darbo funkcijos keitimą. Reikalavimas yra perteklinis.</i></p>
<p>13 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 44 straipsnio 1–2 dalis ir jas išdėstyti taip: <...> 2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose nurodytos sąlygos netaikomos užsieniečiui, kuris, Lietuvos Respublikoje pabaigęs studijas ar mokymąsi pagal formaliojo profesinio mokymo programą, ketina dirbti ir kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo arba keitimo šio Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytu pagrindu kreipėsi nepraėjus 10 metų nuo studijų ar mokymosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą baigimo. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkto c papunktyje nurodyta sąlyga taip pat netaikoma užsieniečiui, kurio profesija yra įtraukta į Užimtumo tarnybos direktoriaus patvirtintą profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis (toliau – Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašas pagal ekonominės veiklos rūšis) ir nėra išnaudota kvota, nustatoma pagal šio Įstatymo</p>	<p>Klausimas: <i>Kuri iš šioje dalyje paminėtų nuostatų yra netaikoma užsieniečiui, kuris atvyksta dirbti pagal laikinojo darbo sutartį? Asociacijos nuomone, ši straipsnio dalis yra dviprasmiška ir teisiškai neaiški.</i></p>

<p>57¹ straipsnį. Ši nuostata netaikoma užsieniečiui, kuris atvyksta dirbti pagal laikinojo darbo sutartį.“</p>	
<p>14 straipsnis. 44¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 44¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: 3. Profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai ir tai patvirtinančio dokumento išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Ši tvarka taikoma tik nereglamentuojamoms Lietuvos profesijų klasifikatoriaus 1, 2 arba 3 pagrindinėms grupėms priskirtoms profesijoms, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija. Ši tvarka netaikoma užsieniečiams, ketinantiems dirbti juridinių asmenų vadovais ar juridinių asmenų vadovų pavaduotojais.</p>	<p>14 straipsnis. 44¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 44¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: 3. Profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai ir tai patvirtinančio dokumento išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Ši tvarka taikoma tik nereglamentuojamoms Lietuvos profesijų klasifikatoriaus 1, 2 arba 3 pagrindinėms grupėms priskirtoms profesijoms, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija. Ši tvarka netaikoma užsieniečiams, ketinantiems dirbti juridinių asmenų vadovais ar juridinių asmenų vadovų pavaduotojais.</p> <p>Pastaba: <i>Asociacija nesutinka su pakeitimu, nes juo diskriminuojami asmenys dėl užimamų pareigų. Asociacija nemato pagrindo nepripažinti visų sričių darbuotojų profesinės patirties, kaip aukštojo mokslo kvalifikacijos. Projekte nėra paaiškinama kodėl juridinių asmenų vadovai ir jų pavaduotojai yra išskiriami. Asociacijos nuomone, toks reguliavimas galėtų sukelti nelaukiamas situacijas, kai darbuotojams suteikiamos formalios vadovo pavaduotojo pareigos, su tikslu išvengti griežtesnio įstatymo reguliavimo.</i></p>
<p>14 straipsnis. 44¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 44¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: 6. Užsienietis, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą Europos Sąjungos mėlynąją kortelę, galiojančią daugiau nei metus, gali atvykti į Lietuvos Respubliką ir pradėti dirbti. Užsienietis į Lietuvos Respubliką gali atvykti iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės nei ta, kuri jam išdavė Europos Sąjungos mėlynąją kortelę, jeigu joje pragyveno ne trumpiau kaip 6 mėnesius kaip Europos Sąjungos mėlynosios kortelės turėtojas. Prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi užsienietis, turintis kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą Europos Sąjungos mėlynąją kortelę, ir jo šeimos nariai, turintys kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą leidimą laikinai gyventi, jeigu šeimos nariai atvyko kartu su užsieniečiu, turi pateikti ne</p>	<p>Pastaba: <i>Asociacijos nuomone Projekte pateikiamas pakeitimas nėra tikslus, nes neatsako į klausimą, ar užsienietis galės pradėti dirbti iškart gavęs mėlynąją kortelę ar tik tada kai gaus leidimą gyventi įgyvendinęs visas įstatyme numatytas procedūras.</i></p>

<p>vėliau kaip per mėnesį nuo užsieniečio, turinčio kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą Europos Sąjungos mėlynąją kortelę, darbo Lietuvos Respublikoje pradžios. Užsieniečiui, kuris turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą Europos Sąjungos mėlynąją kortelę ir atvyksta dirbti į Lietuvos Respubliką, leidimui laikinai gyventi išduoti taikomos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą sąlygą kai užsieniečio profesinė veikla nereglamentuojama.</p>	
<p>23 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas Papildyti 56 straipsnį 10 punktu: „10) leidimas nuolat gyventi neatsiimamas per 6 mėnesius nuo sprendimo dėl leidimo nuolat gyventi išdavimo priėmimo dienos.“</p>	<p>Pastaba: <i>Asociacija siūlo atsisakyti numatomo pakeitimo, nes jis yra imperatyvus ir nenumato galimybės atsiimti leidimo nuolat gyventi po 6 mėnesių net ir esant objektyvioms priežastims, pavyzdžiui, asmuo susirgo, yra kare, kt.</i></p>

Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, prašome:

- atsižvelgti į asociacijos FINTECH HUB LT aukščiau nurodytas pastabas ir klausimus dėl svarstomo Projekto.

Pagarbiai

Valdybos pirmininkė

Asta Grigaitytė